

Petr Bauman

Jaké jsou představy budoucích pedagogů o hodnotách výchovy a vzdělávání?

Katedra pedagogiky TF JU v Českých Budějovicích

Obsahem příspěvku je prezentace části výsledků disertačního výzkumu na téma „Představy budoucích pedagogů o cílech, smyslu a hodnotách výchovy a vzdělávání“. Dílčí výzkumné otázky: 1. Jaký je explicitní obsah představ o hodnotách výchovy a vzdělávání u budoucích pedagogů? 2. Jsou tyto představy oborově specifické, tj. liší se: u studentů učitelství (v různých aprobacích/specializacích), u studentů vychovatelství (obor Pedagogika volného času), u studentů, kteří nejsou orientováni na učitelství nebo vychovatelství, ale jsou oborově blízcí pedagogické praxi (školní psychologie, sociální pedagogika), 3. Liší se tyto představy u mužů a žen, starších a mladších studentů, studentů vyšších a nižších ročníků a studentů s odlišným rodinným zázemím? 4. Lze vysledovat určité typy hodnotových orientací ve vztahu k výchově a vzdělávání? Výzkum byl realizován formou dotazníkového šetření (n = 554) mezi studenty Pedagogické, Teologické a Filozofické fakulty JU v Českých Budějovicích. Použito bylo dotazování (otevřené otázky), dále technika pojmových asociací a technika nedokončených vět. Při vyhodnocování dat bylo kromě běžných popisných statistik (absolutní a relativní četnosti výskytu jednotlivých kategorií) dále použito testování statistické významnosti rozdílů (chí-kvadrát) a shluková analýza.

Kurikulum a obsah vzdělávání

Příspěvek předkládá prvotní výsledky výzkumného šetření, které zjišťuje představy a názory pedagogů základních, středních a vysokých škol (tj. tři „profesní“ skupiny) na požadované výkony žáků různého věku (na konci 5. a 9. ročníku ZŠ a maturitního ročníku) ve výuce zeměpisu. Respondenti dotazníkového šetření se vyjadřovali k návrhu standardu geografických dovedností, který zohledňuje objektivní postup poznávání. Tento badatelský přístup by měl být specifický zejména pro přírodovědné předměty. Význam jednotlivých položek standardu byl posuzován pomocí hodnotící čtyřstupňové škály. Dotazem na tuto „užitečnost“ jsme zjišťovali, jaký smysl jim jednotliví respondenti přikládají. Předpokládali jsme, že jejich odpovědi jsou ovlivněny faktory, které mají v dané „profesní skupině“ odlišné váhy. Jde zejména o odborné vzdělání (geografické, pedagogické, didaktické aj.), pedagogické zkušenosti, osobní vlastnosti i o sociální reprezentaci zeměpisu, tj. mínění o jeho poslání ve všeobecném vzdělávání. Výzkumem jsme chtěli ověřit, zda existuje významná variabilita ve zjišťovaných názorech uvnitř profesních skupin i mezi nimi a které z nabízených položek jsou pro respondenty relativně nejvíce a které nejméně přijatelné.

Dana Řezníčková,
Miroslav Marada,
Martin Hanus

Porovnání představ a názorů pedagogů různých stupňů škol na standardy geografických dovedností

Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PŘF UK v Praze

Příspěvek podává přehled o různých formách terénní výuky na PdF MU. Dlouholetou snahou autorů je propojení těchto aktivit, které ve skutečnosti tvoří provázaný systém, který lze úspěšně transformovat i do prostředí základních a středních škol. Současní studenti příslušných oborů procházejí různými formami povinné terénní výuky bez možnosti rozšíření svých znalostí a dovedností, které by vedly k získání dalších kvalifikačních předpokladů pro uplatnění v praxi.

Eduard Hofmann,
Marek Trávníček,
Petr Soják

Integrovaná terénní výuka jako systém

Katedra geografie PdF MU,
Katedra tělesné výchovy PdF MU,
Katedra sociální pedagogiky PdF MU